

مراسم دعای ندبه (جلسه بیست و دوم)

مقدمه

در ادامه‌ی دعای ندبه رسیده بودیم به اینجا که «وَجَعَلَتْ لَهُ مِنْ أُخِيهِ رِءْءًا وَوَزِيرًا» گفتیم این مسئله، یعنی انتخاب حضرت هارون جعل است و انتخابی نیست و کلمه‌ی «رءء» از ردا می‌آید که به معنای پوشاننده و به نوعی یاری‌دهنده می‌باشد و وزیر هم یعنی کسی که سختی‌ها به دوش او قرار می‌گیرد.

نکته‌ی دقیق

یک نکته‌ی بسیار دقیق قرآنی وجود دارد که می‌گوید: «وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا»؛ «و همانا ما به موسی کتاب (تورات) را عطا کردیم و برادرش هارون را وزیر او قرار دادیم.» (فرقان / ۳۵)

این حرف «ه» در مَعَهُ هم می‌تواند به موسی برگردد و هم می‌تواند به کتاب برگردد؛ یعنی موسی کتاب و عترت را با هم داشت و بدون هارون، آن کتاب هم به درد نمی‌خورد. کما اینکه هنگام بازگشت حضرت موسی و زمانی که مشاهده کرد که قوم بنی‌اسرائیل چه برخوردی با برادرش هارون داشته‌اند، الواحی که همراهش بود را شکست.

شباهت‌های امیرالمؤمنین و هارون

در ادامه گفته شد، شباهت‌های میان امیرالمؤمنین و هارون بسیار زیاد است که به بخشی از آنها در جلسه‌ی قبل اشاره شد و بخشی دیگر نیز بدین قرار است:

- هارون برترین فرد قوم موسی نزد خدا و پیامبرشان بود و امیرالمؤمنین نیز اینگونه هستند؛

• هارون خلیفه‌ی موسی در غیبتش به طور مطلق بود و پیامبر نیز تصریح می‌فرماید: «أَمَّا تَرْضَى أَنْ تَكُونَ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى، إِلَّا أَنَّكَ لَسْتَ بِنَبِيٍّ؟! إِنَّهُ لَا يَنْبَغِي لِي أَنْ أَذْهَبَ إِلَّا وَأَنْتَ خَلِيفَتِي»؛ «آیا نمی‌پسندی که برای من همچون هارون برای موسی باشی؛ جز اینکه پیامبر نیستی؟ مرا نشاید که [برای جنگ به تبوک] بروم، مگر آنکه جانشین من تو باشی» (کنز العمال، ۳۲۹۳۱)

• هارون عالمترین فرد قوم موسی بود و امام‌علی نیز به تصریح پیامبر اینگونه هستند و پیامبر در این باره می‌فرماید: «أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَعَلِيٌّ بِأَبْهَاءِهَا، فَمَنْ أَرَادَ الْعِلْمَ فَلْيَأْتِ الْبَابَ»؛ «من شهر دانشم و علی، دروازه‌ی آن است. آنکه دانش می‌خواهد باید از [این] دروازه در آید» (المستدرک علی الصحیحین، ج ۳، ص ۱۳۸، ح ۴۶۳۹)

• اطاعت از هارون بر یوشع بن نون که از پیامبران بود و بعد از رحلت حضرت هارون به عنوان وصی حضرت موسی شناخته می‌شد و جایگاه بالایی داشت نیز واجب بود و به فرض که بپذیریم برخی از خلفا، وصی پیامبر، یعنی حضرت محمد بوده‌اند؛ اما باز هم جایگاهشان بعد از حضرت علی می‌باشد؛

• هارون محبوبترین فرد نزد خدا و موسی بود و حضرت علی نیز همینگونه بود که روایتش را در مورد سخن گفتن خداوند با پیامبر با صدای حضرت علی در جلسات قبل ذکر کردیم. همچنین در این مورد در کتب مختلف شیعه و سنی گفته شده است؛ همانند این حدیث که می‌گوید: «محبوبترین زنان نزد پیامبر، حضرت فاطمه بود و محبوبترین مردان نزد پیامبر، حضرت علی بود» (المستدرک علی الصحیحین، ج ۳، ص ۱۶۸)

• خدا پشت موسی را با برادرش هارون نیرومند و محکم کرد و پشت پیامبر را با حضرت علی محکم کرد؛

• هارون معصوم از خطا و نسیان بود و حضرت علی نیز اینگونه بود؛

• همچنین شباهت در نسب نیز دارند، عرض کردیم؛ نام پدر حضرت هارون، عمران بوده است و نام پدر حضرت علی نیز عمران می‌باشد و ابوطالب، کنیه‌ی پدر ایشان است؛

- جالبتر است که بدانید، نَسَبِ کِهانت و فقاہت بعد از حضرت موسی از طریق نسل ایشان انتقال پیدا نکرد؛ بلکه از طریق دو فرزند حضرت هارون منتقل شد، همانگونه که نَسَب از طریق دو فرزند حضرت علی، یعنی امام حسن و امام حسین انتقال پیدا کرد؛
- هر دو بزرگوار، رسول خدا هستند و چندین بار هم قبلاً گفتیم که رسول، یعنی کسی که رسالت دارد و صرفاً برای پیامبران به کار نمی‌رود و همانگونه که حضرت موسی و حضرت هارون هر دو با هم رسالت دارند و در قرآن به هر دوی آنها اشاره شده است در اینجا نیز پیامبر و امیرالمؤمنین با هم رسالت دارند؛
- و جالب است که بدانید، شگفتی ماجرا اینجاست که مخالفان این دو بزرگوار هم شبیه یکدیگر هستند.

سخنرانی استاد رائفی پور

موضوع: مراسم دعای ندبه (جلسه بیست و دوم)

خلاصه و چکیده سخنرانی استاد رائفی پور، آذر ۱۴۰۱ تهران

تهیه شده در واحد مهدویت مؤسسه مضاف، مهدیاران [@Mahdiaran](https://www.instagram.com/Mahdiaran)